

Posudek školitele na bakalářskou práci Ondřeje Němečka „Vývoj regionální diferenciacie úmrtnosti na nemoci oběhové soustavy v ČR v období 1993–2008“

Bakalářskou práci Ondřeje Němečka „Vývoj regionální diferenciacie úmrtnosti na nemoci oběhové soustavy v ČR v období 1993–2008“ tvoří 38 stran textu. Práce má standardní strukturu, je rozdělena do sedmi kapitol, které jsou doplněny seznamem použité literatury a datových zdrojů a grafickou přílohou.

Cílem předložené bakalářské práce byla analýza úrovně úmrtnosti na nemoci oběhové soustavy populace České republiky podle pohlaví a regionů se zaměřením na nejčtenější příčiny úmrtí v období let 1993 až 2008. Regionální úroveň diferenciacie reprezentuje 14 krajů vytvořených k 1. 1. 2000. Aktuálnost zadaného tématu dokládá již sama skutečnost, že na nemoci srdce a cév u nás každoročně umírá přibližně polovina všech zemřelých a klesající intenzita úmrtnosti na tuto skupinu se nejvýznamnější mírou podílí na zvyšující se naději dožití a stoupajícímu podílu starších lidí v populaci. Analýza úmrtnosti na vybrané příčiny ze skupiny nemocí oběhové soustavy v regionálním průřezu je navíc prací původní, neboť za toto období a v odpovídajícím věcném detailu u nás nebyla doposud zpracována. Ondřej Němeček celé téma zpracoval samostatně při použití prezentovaného souboru literatury.

Práce má logickou strukturu, působí vyváženým dojmem a je přehledná. Těžiště předloženého textu lze spatřovat jednak v základní analýze úmrtnosti na celostátní a následně i regionální (krajské úrovni). Při analýze úmrtnosti podle příčin autor korektně aplikoval metodu přímé standardizace, rovněž úspěšně se vyrovnal s grafickou prezentací spočtených ukazatelů. Jako negativem spatřuji, že se omezil na pouhý popis zjištěných časoprostorových rozdílů v intenzitě sledovaného procesu, ale alespoň v náznaku, který mu rozsah bakalářské práce dovolil, se nepokusil také o základní analýzu podílu některých faktorů na zjištěných rozdílech. K nedostatkům práce můžeme přiřadit skutečnost, že při analýze úmrtnosti dle příčin na úrovni krajů intenzitní ukazatele vyjadřoval za krajní kalendářní roky a nikoli za širší časové úseky (a tím je vystavil negativnímu vlivu malých čísel); dále na mnoha místech práce špatně interpretuje změny v úrovni diferenciacie analyzovaného souboru, když je hodnotí podle hodnot směrodatné odchylky.

Bakalářská práce má i další nedostatky obsahové i formální, které jsou také odrazem nulové komunikace ze školitelem. Oceňuji, že se autor v závěru pokusil o typologii krajů České republiky podle vývoje intenzity analyzované úmrtnosti pomocí shlukové analýzy, nicméně absence prezentace parametrů aplikovaného postupu (zda proměnné byly transformovány na z-skóry, zda byla použita euklidovská vzdálenost, pomocí jaké rotace byl výsledek spočítán, co bylo vstupní proměnnou, proč v textu chybí dendrogram) a v některých částech této kapitoly zvláštní interpretace výsledků („U tohoto kraje (myšleno Královéhradeckého) však nepozorujeme výrazné zhoršení úmrtnosti u všech příčin, spíše jde o určitou nepřesnost při shlukové analýze...“) nezvyšují poznávací hodnotu práce. Na mnoha místech textu se také nachází překlepy, zkratkovité vyjadřování (např. druhý odstavec na straně 37), problémy s formátováním textu, autor provádí analýzu výhradně za období 1994–2008, což úplně neodpovídá názvu práce apod.

Přes uvedené výhrady považuji předložený text za akceptovatelný a svým obsahem i rozsahem naplňující standardní požadavky na závěrečnou práci bakalářského studia demografie. Proto bakalářskou práci Ondřeje Němečka „Vývoj regionální diferenciacie úmrtnosti na nemoci oběhové soustavy v ČR v období 1993–2008“ navrhuji přijmout k obhajobě.

V Praze dne 7. 9. 2010

RNDr. Boris Burcin, Ph.D.
školitel